Lietas arhīva Nr. CA-2655-18/29
ECLI:LV:RAT:2018:1204.C30464517.8.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīga 2018.gada 4.decembrī

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese Ilze Celmiņa,
tiesneši Sandra Krūmiņa un Svetlana Beļajeva,
ar tiesas sēdes sekretāri Anastasiju Beļajevu,
piedaloties prasītājiem /pers. C/ un /pers. D/, atbildētājai maksātnespējas procesa administratorei /pers. E/,
atklātā tiesas sēdē izskatīja maksātnespējas procesa administratores /pers. E/ apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2018.gada 23.marta spriedumu civillietā /pers. C/ (*/pers. C/*) un /pers. D/ prasībā pret maksātnespējas procesa administratori /pers. E/ par zaudējumu atlīdzināšanu.

Aprakstošā daļa

[1] /pers. C/ un /pers. D/ (turpmāk Prasītāji) cēluši tiesā prasību pret MSIA /Nosaukums A/ administratori /pers. E/ (turpmāk Atbildētāja) par zaudējumu piedziņu, lūdzot tiesu piedzīt no Atbildētājas par labu katram Prasītājam nesamaksāto darba algu maksātnespējas procesā 668,75 EUR un visus tiesāšanās izdevumus.

Prasība pamatota ar Maksātnespējas likuma 29.panta pirmo daļu, 26.panta otro daļu.

[2] Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2018.gada 23.marta spriedumu prasība apmierināta (*lietas 47.lapa*).

Tiesa nosprieda piedzīt no maksātnespējas administratores /pers. E/ /pers. C/(*/pers. C/*) labā zaudējumus 668,75 EUR un tiesas izdevumus 203,83 EUR, kopā 872,58 EUR, piedzīt no maksātnespējas administratores /pers. E//pers. D/labā zaudējumus 668,75 EUR.

Atbildētājai/pers. E/ noteikts sprieduma labprātīgas izpildes termiņš – 10 dienu laikā pēc sprieduma stāšanās likumīgā spēkā.

[2.1] Pirmās instances tiesa secinājusi, ka Prasītāji savu prasību pamatojuši ar Maksātnespējas likuma 29.panta pirmo daļu un 26.panta otro daļu, ceļot prasību par zaudējumu atlīdzību no maksātnespējas procesa administratores, jo maksātnespējas procesā administratore nav iekļāvusi parādnieka maksātnespējas procesa izmaksu sarakstā izdevumus, kas saistīti ar Prasītāju darba algas samaksu.

Tiesa spriedumu pamatojusi ar Civillikuma 1773., 1774. un 1779.pantu, norādot, ka, lai varētu konstatēt zaudējumu atlīdzības pienākumu, nepieciešams konstatēt zaudējumu atlīdzības priekšnoteikumus: kādas personas prettiesisku rīcību (darbību vai bezdarbību), zaudējumu esamību un to konkrētu apmēru, kā arī cēlonisko sakaru starp prettiesisko rīcību un zaudējumiem.

[2.2] Spriedumā secināts, ka strīds lietā ir par to, vai ir pieļauta prettiesiska rīcība, un kuras puses prettiesiska bezdarbība noveda pie tā, ka SIA /Nosaukums A/ maksātnespējas procesā Prasītājiem netika izmaksāta atlīdzība par nesaņemto darba algu.

[2.3] Tiesa atzinusi par pierādītiem šādus apstākļus, par kuriem lietā nepastāv strīds.

2010.gada 7.jūlijā Prasītāji noslēdza ar parādnieku SIA /Nosaukums A/ (turpmāk arī Parādnieks) Darba līgumus Nr.93 un Nr.94, bet pušu darba attiecības bija izbeigtas tikai 2010.gada 7.oktobrī.

Ar Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesas 2010.gada 16.augusta spriedumu pasludināts SIA /Nosaukums A/ maksātnespējas process un par maksātnespējas procesa administratori ir iecelta administratore /pers. E/, sertifikāta numurs /numurs/.

MSIA /Nosaukums A/ tika likvidēta 2016.gada 6.septembrī un izslēgta no Komercreģistra.

Ar administratores 2011.gada 28.maija lēmumu Prasītāju pieteiktie kreditoru prasījumi netika atzīti. Administratores lēmumu Prasītājai nepārsūdzēja, līdz ar to Prasītāju prasījumi pēc pārsūdzības termiņa beigām tika izslēgti no Parādnieka kreditoru prasījumu reģistra (*lietas 34.-37.lapa*).

Ar Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas 2014.gada 2.aprīļa spriedumu apmierināta Prasītāju prasība pret SIA /Nosaukums A/ par darba algas piedziņu. No SIA /Nosaukums A/ par labu Prasītājiem piedzīta neizmaksāta darba alga par laiku no 2010.gada 7.jūlija līdz 2010.gada 7.oktobrim - 1451,33 EUR (katram) un sprieduma izpildei izsniegts izpildu raksts (*lietas 17.-19.lapa*).

Ar Maksātnespējas administrācijas 2017.gada 3.februāra lēmumu Nr.1-13/20 atzīts, ka maksātnespējas procesa administratore /pers. E/, neiekļaujot /pers. D/ un /pers. C/ nesamaksāto darba algu par periodu no 2010.gada 13.augusta līdz 2010.gada 7.oktobrim SIA /Nosaukums A/ maksātnespējas procesa izdevumu sarakstā, nav ievērojusi Maksātnespējas likuma 26.panta otrās daļas un 183.pantā otrās daļas 7.punkta prasības (*lietas 11.-16.lapa*)

[2.4] Tiesa norādījusi, ka no Prasītāju zaudējumu aprēķiniem redzams, ka neizmaksāta darba alga par periodu no 2010.gada 13.augusta līdz 2010.gada 7.oktobrim (19 pilnas un 9 nepilnas darba dienas) ir 668,75 EUR katram prasītājam, ko Atbildētāja nav apstrīdējusi (*lietas 9.-10.lapa*).

Tā kā Parādnieka maksātnespējas process pasludināts 2010.gada 13.augustā, bet pušu darba attiecības pastāvēja no 2010.gada 7.jūlija līdz 2010.gada 7.oktobrim, tiesa secinājusi, ka Prasītājiem pret Parādnieku bija prasījuma tiesības, kas radušās līdz Parādnieka maksātnespējas procesam, kā arī maksātnespējas procesa laikā.

Spriedumā secināts, ka administratores darbību tiesiskums jau ir izvērtēts Maksātnespējas administrācijas 2017.gada 3.februāra lēmumā Nr.1-13/20 un konstatēts pārkāpums.

[2.5] Tiesas ieskatā par nepamatotu un nepieradītu atzīstams Atbildētājas arguments, ka Prasītāji faktiski nav pildījuši darba līgumos paredzētos pienākumus laika periodā no 2010.gada 13.augusta līdz 2010.gada 7.oktobrim, līdz ar ko viņiem nepienākas darba alga. Minētais ir pretrunā ar Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas 2014.gada 2.aprīļa spriedumā konstatēto, ka Prasītāji noradītajā laika posmā sastāvējuši darba attiecībās ar parādnieku SIA /Nosaukums A/ un viņiem ir pienākas atlīdzība sakarā ar neizmaksāto darba algu par periodu no 2010.gada 13.augusta līdz 2010.gada 7.oktobrim.

Atsaucoties uz likuma „Par tiesu varu" 16.panta trešo daļu, tiesa atzinusi, ka tai ir saistoši Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas 2014.gada 2.aprīļa spriedumā konstatētie apstākļi.

Prasītāji nelūdz piedzīt no Atbildētājas neizmaksātu darba algu līdz Parādnieka maksātnespējas procesa pasludināšanai, bet lūdz piedzīt no Atbildētājas neizmaksātas summas par maksātnespējas procesa laiku no 2010.gada 13.augusta līdz 2010.gada 7.oktobrim.

[2.6] Pirmās instances tiesa noskaidrojusi, ka Atbildētāja atzīst faktu, ka viņa maksātnespējas procesa gaitā ir pieļāvusi kļūdu, neiekļaujot Parādnieka maksātnespējas procesa izmaksās izdevumus, kas attiecas uz Prasītāju darba samaksu par iepriekš minēto laika periodu, taču administratores ieskatā tam nav nozīmes, jo Parādniekam nepietika naudas līdzekļu, lai segtu ne tikai grāmatvedības pakalpojumu un konta uzturēšanas izdevumus, bet arī atlīdzību par administratora pienākumu pildīšanu Parādnieka maksātnespējas procesa ietvaros.

[2.6.1] Izvērtējot minētos apstākļus, tiesa ir ņēmusi vērā Maksātnespējas administrācijas 2017.gada 3.februāra lēmumu Nr.1-13/20, kur ir atzīts, ka ,,attiecībā uz laika posmu parādnieka maksātnespējas procesa ietvaros, spriedumā norādītā darba alga saskaņā ar Maksātnespējas likuma 183.panta otrās daļas 7.punktu, uzskatāma par maksātnespējas procesa izdevumiem, un, pamatojoties uz Maksātnespējas likuma 183.panta pirmajā daļā noteikto, ir apstiprināma kreditoru sapulcē. (..) Administratore iesniedzēju darba algu prasījumus par laika periodu no 2010.gada 13.augusta līdz 2010.gada 7.oktobrim parādnieka maksātnespējas procesa izmaksu sarakstam nav pievienojusi. Līdz ar to, parādnieka noslēguma kreditoru sapulcei, pirms lēmuma pieņemšanas par bankrota procedūras pabeigšanu, nebija iespējas lemt par šo prasījumu apmierināšanu".

Spriedums pamatots ar Maksātnespējas likuma 183.panta pirmo daļu (šeit un turpmāk redakcijā, kas bija spēkā līdz 2010.gada 31.oktobrim), kas definēja juridiskās personas maksātnespējas procesa izdevumus un 183.panta otro daļu, kurā ir uzskaitīti maksātnespējas procesa izdevumi, kas maksātnespējas procesa ietvaros ir attiecināmi, tas ir, to segšana pieļaujama no parādnieka līdzekļiem, jo šie izdevumi bijuši nepieciešami maksātnespējas norises īstenošanai, radušies maksātnespējas procesa gaitā.

Pirmās instances tiesa ir norādījusi, ka Maksātnespējas likuma 183.panta otrās daļas 7.punktā ir noteikts, ka maksātnespējas procesa izdevumi tiek segti no parādnieka naudas līdzekļiem, tajā skaitā līdzekļiem, kas iegūti, atsavinot parādnieka mantu, vai no citiem juridiskās personas maksātnespējas procesa finansēšanas avotiem.

Pirmās instances tiesa atzinusi par pamatotu Maksātnespējas administrācijas lēmumā izdarīto secinājumu, ka administratorei bija pienākums pievienot Prasītāju darba algas prasījumus (par laiku no 2010.gada 13.augusta līdz 2010.gada 7.oktobrim) parādnieka maksātnespējas procesa izdevumu sarakstam, tādejādi ļaujot kreditoram lemt par iespēju, kaut daļēji, proporcionāli ar citiem izdevumiem, apmierināt Prasītāju prasījumus.

[2.6.2] Tiesa ir noraidījusi Atbildētājas argumentu, ka arī, iekļaujot Prasītāju prasījumus, kas radušies pēc maksātnespējas procesa pasludināšanas parādnieka maksātnespējas procesa izdevumu sarakstā, naudas līdzekļu trūkuma dēļ, diez vai tie būtu apmierināti, jo Maksātnespējas administrācijas 2017.gada 3.februāra lēmumā ir norādīts, ka no parādnieka maksātnespējas procesa izdevumu saraksta, lielākā daļa no parādnieka maksātnespējas procesa izdevumu sarakstā minētajiem izdevumiem parādnieka maksātnespējas procesā tikuši apmierināti (*lietas 16.lapa*).

Tiesa atzinusi, ka administratorei bija zināms par Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas 2014.gada 2.aprīļa spriedumu, līdz ar to viņai nebija tiesības patvaļīgi izvairīties no Maksātnespējas likumā noteiktās kārtības ievērošanas, kas attiecas uz izmaksu iekļaušanu parādnieka maksātnespējas procesa izmaksu sarakstā, proti, neiekļaujot Parādnieka maksātnespējas procesa izmaksu sarakstā izdevumus, kas saistīti ar Prasītāju darba algas samaksu un kas izriet no tiesas spriedumā konstatēto.

Ņemot vērā minēto, tiesa secinājusi, ka Atbildētāja SIA /Nosaukums A/ maksātnespējas procesā nav ievērojusi Maksātnespējas likuma 26.panta otrās daļas un 183.panta otrās daļas 7.punkta prasības, bet Atbildētājas arguments, ka minētie izdevumi naudas līdzekļu trūkuma dēļ netiktu apmierināti, neatbrīvo Atbildētāju no atbildības par Maksātnespējas likumā noteikto pienākumu nepildīšanu.

[2.7] Ņemot vērā noskaidrotos apstākļus tiesa atzinusi, ka konkrētajā lietā ir konstatējami visi zaudējumu atbildības priekšnoteikumi, lai Atbildētājai piemērotu civiltiesisko atbildību par Maksātnespējas likuma 26.panta otrās daļas un 183.panta otrās daļas 7.punkta prasību pārkāpšanu un piedzītu zaudējumus.

Zaudējumu esamību un to apmēru pierāda iesniegtais Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas 2014.gada 2.aprīļa spriedums un iesniegtie Prasītāju zaudējumu aprēķini, ko Atbildētāja nav apstrīdējusi.

Savukārt cēlonisko sakaru starp Atbildētājas prettiesisko rīcību un Prasītāju zaudējumiem pierāda Maksātnespējas administrācijas 2017.gada 3.februāra lēmums.

Tiesas ieskatā Atbildētāja nav izpildījusi Civilprocesa likuma 93.panta pirmajā un ceturtajā daļā noteikto pierādīšanas pienākumu un tiesai nav iesniegusi pierādījumus par to, ka viņa bija atbrīvota no pienākuma SIA /Nosaukums A/ maksātnespējas procesā iekļaut parādnieka maksātnespējas procesa izmaksu sarakstā izdevumus, kas saistīti ar Prasītāju darba samaksu.

Līdz ar to atzīstams, ka Prasītāji ir pierādījuši Atbildētājas prettiesisko rīcību, zaudējumu esamību un cēloņsakarību starp Atbildētājas prettiesisko rīcību un zaudējumiem, un Prasītāju prasība par zaudējumu piedziņu no Atbildētājas - SIA /Nosaukums A/ maksātnespējas procesa administratores - ir apmierināma.

[2.8] Tiesa norādījusi, ka Maksātnespējas likuma 28.panta pirmā daļa (redakcija, kas bija spēkā līdz 2010.gada 31.oktobrim) noteic administratora atbildību par zaudējumiem, kas viņa vainas dēļ nodarīti valstij, maksātnespējas subjektam, kreditoram vai citām personām.

Savukārt atbilstoši Maksātnespējas likuma 30.panta pirmajai daļai, administratoram ir Maksātnespējas likumā paredzētais nodrošinājums tiem gadījumiem, kad viņš ar savu rīcību nodara zaudējumus valstij, maksātnespējas subjektam, kreditoriem vai citām personām. Administratora nodrošinājums ir viņa darbības civiltiesiskās atbildības apdrošināšana.

Tiesa atzinusi, ka konkrētajā gadījumā nosākama administratores atbildība Maksātnespējas procesa likuma izpratnē, jo ir konstatējams, ka maksātnespējas procesa administratore /pers. E/ ar savu rīcību nodarīja zaudējumus citām personām MSIA /Nosaukums A/ maksātnespējas procesā.

[2.9] Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu, tiesa nosprieda no Atbildētājas par labu Prasītājam/pers. C/ (*/pers. C/*) piedzīt tiesas izdevumus: samaksāto valsts nodevu 200,63 EUR, ar prasības pieteikuma noraksta un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus tiesas pavēstu piegādāšanai un izsniegšanai 3,20 EUR, kopā 203,83 EUR.

[2.10] Ņemot vērā prasības raksturu un piedzenamās summas apmēru, tiesa atzinusi par pamatotu noteikt, ka spriedums labprātīgi izpildāms desmit dienu laikā no sprieduma likumīgā spēkā stāšanās dienas atbilstoši Civilprocesa likuma 204.^{1} panta otrajai daļai.

[3] Par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2018.gada 23.marta spriedumu Atbildētāja iesniegusi **apelācijas sūdzību**, pārsūdzot spriedumu pilnībā (*lietas 60.-62.lapa).*

Apelācijas sūdzībā norādīts uz šādiem iebildumiem.

[3.1] Atbildētāja atzīst, ka atbilstoši Maksātnespējas likuma prasībām ar Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas spriedumu piedzītā summas daļa par darba tiesisko attiecību pastāvēšanu (nevis reālu darbu, kā to tiesai stāsta Prasītāji) laikā pēc maksātnespējas pasludināšanas, bija jāiekļauj Maksātnespējas procesa izdevumos, bet minētā summa netika izdevumos nebija iekļauta. Taču nepiekrīt, ka Prasītājiem tika nodarīti zaudējumi, jo Parādniekam nebija naudas līdzekļu.

[3.2.1] Atbildētājas ieskatā tiesas secinājumi par zaudējumu apmēru ir pretrunīgi. Proti, tiesa uzskatījusi, ka zaudējumu apmērs ir tāds, kādu Prasītāji ir norādījuši zaudējumu aprēķinā - 668,75 EUR katram. Savukārt sprieduma 5.lapas pusē tiesa atzinusi par pamatotu Maksātnespējas

administrācijas lēmumā izdarīto secinājumu, ka administratorei bija pienākums pievienot Prasītāju darba algas prasījumus (par laika posmu no 2010.gada 13. augusta līdz 2010. gada 7.oktobrim) parādnieka maksātnespējas procesa izdevumu sarakstam, ļaujot kreditoram lemt par iespēju, kaut daļēji, proporcionāli ar citiem izdevumiem, apmierināt Prasītāju prasījumus.

Ja tiesas ieskatā Prasītāju neiesniegtie prasījumi bija apmierināmi proporcionāli citiem izdevumiem, tad neskaidrs paliek jautājums, kā tiesa nonāca pie secinājuma, ka proporcija no visiem izdevumiem ir pilna Prasītāju norādītā summa zaudējumu aprēķinā, kurā nav rēķināta nekāda proporcija.

[3.2.2] Atbildētāja norādījusi, ka nav skaidra arī pati iespējamā proporcija.

Paskaidro, ka pirmajā kreditoru sapulcē 2010.gada 15.novembrī kreditoru sapulce apstiprināja maksātnespējas procesa administratores atlīdzības apmēru, kā arī izdevumus, kuri bija radušies līdz pirmajai kreditoru sapulcei - 70,48 LVL (100,28 EUR). Tādējādi visu administratora atlīdzību un 100,28 EUR Atbildētājai bija tiesības segt no parādnieka līdzekļiem.

Līdz pirmajai kreditoru sapulcei nebija stājies spēkā Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas 2014.gada 2.aprīļa spriedums lietā Nr.C31374311, līdz ar to maksātnespējas procesa izdevumu sarakstā, kas tika apstiprināts pirmajā sapulcē, Atbildētājai nebija pamata iekļaut Prasītāju nepieteiktos prasījumus. Šie Prasītāju nepieteiktie prasījumi bija iekļaujami vien noslēguma sapulcē apstiprināmajos maksātnespējas procesa izdevumos.

[3.2.3] Parādnieka noslēguma kreditoru sapulcē tika konstatēts, ka parādniekam nav pietiekami naudas līdzekļu, lai segtu pat pirmajā sapulcē apstiprināto administratora atlīdzību. Pat, ja Atbildētāja Prasītāju nepieteiktos prasījumus būtu iekļāvusi izdevumu sarakstā, kas tika apstiprināti noslēguma sapulcē, nav saprotams, kāda daļēja noslēguma sapulcē apstiprināto izdevumu segšana būtu iespējama no neesošiem naudas līdzekļiem.?

Atbildētāja uzskata, ka Prasītāju neiesniegtos prasījumus kā parādnieka maksātnespējas procesa izdevumus nebūtu sedzis arī parādnieka kreditors - Valsts ieņēmumu dienests, jo no lietā pievienotā noslēguma kreditoru sapulces protokola redzams, ka Valsts ieņēmumu dienests atteicās segt nesegtos, bet apstiprinātos izdevumus 54,28 EUR, ka arī nesegto administratora atlīdzību.

Tādējādi, Atbildētājas ieskatā tas apstāklis, ka Atbildētāja nepieteiktos prasījumus neiekļāva maksātnespējas procesa izdevumos, kuru segšanai tāpat nebija naudas līdzekļu, nevarēja radīt zaudējumus, līdz ar to arī nav konstatējams zaudējumu apmērs.

[3.2.4] Tāpat no sprieduma nav saprotams, kāds būtu cēloniskais sakars starp Atbildētājas rīcību un Prasītājiem nodarītajiem zaudējumiem.

[4] /pers. C/ iesniedzis **paskaidrojumus** par Atbildētājas apelācijas sūdzību, norādot, ka Atbildētājas apelācijas sūdzība ir nepamatota un noraidāma (*lietas 95.lapa*).

Administratore maksātnespējas procesā nav ievērojusi Maksātnespējas likuma 26.panta otrās daļas un 183.panta otrās daļas 7.punkta prasības un ar savu bezdarbību Atbildētāja radīja situāciju, ka Prasītājam tika liegta iespēja saņemt no darbinieku prasījumu garantijas fonda līdzekļus.

Zaudējumu esamību un to apmēru pierāda iesniegtais Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas 2014.gada 2.aprīļa spriedums un zaudējumu aprēķini, ko Atbildētāja nav apstrīdējusi. Cēlonisko sakaru starp Atbildētājas prettiesisko rīcību un Prasītāju zaudējumiem pierāda Maksātnespējas administrācijas 2017.gada 3.februāra lēmums.

[5] /pers. D/ iesniedzis **paskaidrojumus** par Atbildētājas apelācijas sūdzību, norādot, ka Atbildētājas apelācijas sūdzību uzskata par nepamatotu un noraidāmu (*lietas 97.lapa*).

[6] **Tiesas sēdē** Atbildētāja uzturēja iesniegto apelācijas sūdzību un atsaucās uz tajā minētajiem iebildumiem pret pirmās instances tiesa secinājumiem par prasības pamatotību.

Tiesas sēdē Prasītāji neatzina apelācijas sūdzību par pamatotu un uzturēja prasību.

Motīvu daļa

[7] Civillietu tiesas kolēģija, uzklausījusi puses un to pārstāvjus, pārbaudījusi un novērtējusi lietas materiālus, atzīst, ka prasība ir noraidāma.

[8] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 426.panta pirmo daļu apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības sakarā ar apelācijas sūdzību tādā apjomā, kā lūgts šajā sūdzībā.

Atbildētāja ir pārsūdzējusi pirmās instances spriedumu pilnībā, līdz ar to apelācijas instances tiesa lietu skata pēc būtības.

Apelācijas sūdzībā nav apstrīdēti sprieduma 2.3.punktā norādītie pirmās instances tiesas konstatētie apstākļi un fakti, līdz ar to apelācijas instances tiesa saskaņā ar Civilprocesa likuma 430.panta trešo daļu atkārtoti tos nepārbauda.

[9] Pirmās instances tiesa pamatoti atsaukusies uz Maksātnespējas likuma 183.panta pirmo daļu (redakcijā, kas bija spēkā līdz 2010.gada 31.oktobrim), kas noteica, ka juridiskās personas maksātnespējas procesa izdevumi ir kreditoru sapulcē vai tiesā apstiprinātie izdevumi, kas nepieciešami maksātnespējas procesa likumīgai un efektīvai norisei. Minētā panta otrās daļas 7.punkts paredz, ka par izdevumiem maksātnespējas procesā uzskatāmi izdevumi to līgumu izpildes turpināšanai, kuri nav izbeigti likumā noteiktajos gadījumos. Maksātnespējas procesa izdevumi tiek segti no parādnieka naudas līdzekļiem, tajā skaitā līdzekļiem, kas iegūti, atsavinot parādnieka mantu, vai no citiem juridiskās personas maksātnespējas procesa finansēšanas avotiem.

Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka lietā nepastāv strīds par to, ka Atbildētāja ir pieļāvusi Maksātnespējas likuma 26.panta otrās daļas un 183.pantā otrās daļas 7.punkta pārkāpumu, neiekļaujot /pers. D/ un /pers. C/ nesamaksāto darba algu par periodu no 2010.gada 13.augusta līdz 2010.gada 7.oktobrim SIA /Nosaukums A/ maksātnespējas procesa izdevumu sarakstā. Nav šaubu, ka administratores bezdarbība ir radījusi Prasītāju tiesību aizskārumu, jo kreditoriem nebija iespēja lemt par viņiem izmaksājamām summām.

Starp pusēm pastāv strīds par to, vai ir pamats uzskatīt, ka gadījumā, ja prasītāju prasījumi būtu iekļauti maksātnespējas procesa izdevumu sarakstā, viņi varētu saņemt prasībā norādītās summas.

[10] Maksātnespējas likuma 28.panta pirmā daļa noteic, ka administrators atbild par zaudējumiem, kas viņa vainas dēļ nodarīti valstij, maksātnespējas subjektam, kreditoriem vai citām personām.

Atbilstoši Civillikuma 1779.pantam katram ir pienākums atlīdzināt zaudējumus, ko viņš ar savu darbību vai bezdarbību nodarījis.

Kā atzīts tiesību doktrīnā un to apstiprinājusi judikatūra, zaudējumu atlīdzības pienākums iestājas tad, kad vienlaikus pastāv šādi priekšnoteikumi jeb atlīdzības pamati: 1) tiesību aizskārēja neattaisnojama darbība, kas attiecīgos gadījumos ietver arī novērtējumu no vainojamības viedokļa; 2) zaudējumu esība; 3) cēloniskais sakars starp zaudējumiem un neatļauto darbību (*sk.K.Torgāns. Saistību tiesības. I daļa. Mācību grāmata. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2006, 209.lpp.)*

Kā izriet no minētā, tad obligāts zaudējumu piedziņas priekšnoteikums ir zaudējumu esamība.

Zaudējumu definīcija ietverta Civillikuma 1770.pantā, paredzot, ka ar zaudējumu jāsaprot katrs mantiski novērtējams pametums.

Tiesību doktrīnā, atklājot minētās tiesību normas saturu, atzīts, ka mūsdienu valodā ar jēdzienu „zaudējums" jāsaprot jebkādu mantas samazinājumu, zudumu vai bojājumu, kā arī peļņas atrāvumu, papildu izdevumus vai citas mantiski novērtējamas tiesību aizskāruma sekas (*sk. Latvijas Republikas Civillikuma komentāri. Ceturtā daļa. Saistību tiesības. Autoru kolektīvs prof. K.Torgāna vispārīgā zinātniskā redakcijā. Rīga:*

Mans Īpašums, 2000, 267.lpp.). Līdz ar to jebkurš civiltiesiskā pārkāpuma rezultātā radies mantiski novērtējams zudums ir uzskatāms par zaudējumu Civillikuma 1770.panta izpratnē.

[10.1] Prasītāji uzskata, ka, ja administratore būtu iekļāvusi maksātnespējas procesa izdevumu sarakstā izdevumus par viņiem nesamaksāto darba algu, tad viņi būtu saņēmuši prasībā norādīto atlīdzību. Pirmās instances tiesa, apmierinot prasību pilnībā, ir pievienojusies minētajam apgalvojumam.

Kā izriet no apelācijas sūdzības, tad Atbildētāja nav atzinusi zaudējumu nodarīšanas faktu un prasībā norādīto zaudējumu apmēru.

[10.2] Civillietu tiesas kolēģija norāda, ka atbilstoši Civilprocesa likuma 97.panta otrajai daļai, nekādiem pierādījumiem nav iepriekš noteikta spēka, kas saistītu tiesu. No pārsūdzētā sprieduma redzams, ka pirmās instances tiesa ir devusi priekšroku Maksātnespējas administrācijas 2017.gada 3.februāra lēmumam Nr.1-13/20 un tajā ietvertos secinājumus par administratores pieļauto pārkāpumu attiecinājusi arī uz prasībā norādīto zaudējumu summu, nevērtējot tās apmēra pamatotību.

[10.3] No lietā iesniegtā MSIA /Nosaukums A/ kreditoru sapulces protokola secināms, ka noslēguma sapulcē 2016.gada 12.jūlijā tika atzīts, ka parādniekam nav pietiekami naudas līdzekļu, lai segtu pirmajā sapulcē apstiprināto pilnu administratora atlīdzību. Vienlaicīgi, apstiprinot maksātnespējas procesa izdevumus par summu 469,07 EUR, nenodrošinātais kreditors Valsts ieņēmumu dienests no kreditora līdzekļiem piekrita segt maksātnespējas izdevumus 54,28 EUR.

No minētā izriet, ka uz parādnieka bankrota procedūras pabeigšanas dienu, parādniekam nebija līdzekļu un ka administratore nav saņēmusi atlīdzību par maksātnespējas procesu.

No lietas materiāliem redzams, ka Prasītāju nesaņemtā atlīdzība 668,75 EUR katram aprēķināta, pamatojoties uz Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas 2014.gada 2.aprīļa spriedumā konstatēto Prasītāju darba tiesisko attiecību faktu ar Parādnieku, attiecinot to uz maksātnespējas procesa izmaksām par laiku no 2010.gada 13.augusta līdz 2010.gada 7.oktobrim (19 pilnas un 9 nepilnas darba dienas). Kā izriet no Prasības un paskaidrojumiem uz apelācijas sūdzību, tad Prasītāji uzskata, ka viņiem ir tiesības saņemt visu nesaņemto darba algu par minēto laika posmu neatkarīgi no Parādnieka rīcībā esošajiem naudas līdzekļiem.

Ņemot vērā to, ka MSIA /Nosaukums A/ noslēguma kreditoru sapulcē tika atzīts, ka sabiedrībai nav līdzekļu un to, ka administratorei netika izmaksāta atlīdzība, tiesas kolēģija atzīst, ka zaudējumu apmērs ir tieši cēloniski saistīts ar Parādnieka atgūtajiem līdzekļiem maksātnespējas procesā un to sadalījumu starp kreditoriem.

[10.4] Lietā nav iesniegti pierādījumi, kas apstiprinātu pārsūdzētā sprieduma secinājumu, ka kreditoru prasījumi maksātnespējas procesā tika apmierināti proporcionāli to apmēram, kā pamatoti norādīts apelācijas sūdzībā. Tāpat lietas izskatīšanas laikā tiesas kolēģija nav guvusi apstiprinājumu tam, ka Prasītāju prasījumi, ja tiktu iekļauti sarakstā, noslēguma kreditoru sapulcē tiktu apmierināti pilnībā.

Ievērojot minēto, apelācijas instances tiesai nav pamata atzīt, ka Prasītāji atbilstoši Civilprocesa likuma 93.panta pirmajai daļai ir pierādījuši vienu no zaudējumu atlīdzības pienākuma priekšnosacījumiem - zaudējumu esamību. Minētais ir šķērslis prasības par zaudējumu piedziņu apmierināšanai.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 426.panta otrajai daļai, apelācijas instances tiesa izskata tikai tos prasījumus, kas izskatīti pirmās instances tiesā. Savukārt Prasītāju paskaidrojumos uz apelācijas sūdzību norādītais iebildums, ka Atbildētājas rīcības dēļ Prasītājiem tika liegta iespēja saņemt no darbinieku prasījumu garantijas fonda līdzekļus attiecas uz neizmaksāto darba algu pirms Parādnieka maksātnespējas procesa pasludināšanas, par ko prasība šajā lietā nav celta. Līdz ar to minētais iebildums atstājams bez ievērības.

[11] Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa ir pareizi konstatējusi lietas faktiskos apstākļus un piemērojusi strīda izšķiršanai atbilstošas tiesību normas, taču nav pietiekami izvērtējusi lietā iesniegtos pierādījumus (Civilprocesa likuma 97.pants), piešķirot izšķirošu nozīmi vienam no pierādījumiem – Maksātnespējas administrācijas lēmumam, kā rezultātā pārsteidzīgi atzinusi prasību par pierādītu un apmierināmu.

Apelācijas sūdzībā norādītie iebildumi par to, ka Prasītāji nav pierādījuši zaudējumu esamību un to apmēru, ir guvuši apstiprinājumu apelācijas instances tiesā, līdz ar to apelācijas sūdzība ir atzīstama par pamatoti iesniegtu.

[12] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Ja prasība apmierināta daļēji, šajā pantā norādītās summas piespriež prasītājam proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram, bet atbildētājam - proporcionāli tai prasījumu daļai, kurā prasība noraidīta.

[12.1] Prasītājs/pers. C/ ir samaksājis valsts nodevu par prasības celšanu 200,63 EUR (*lietas 6.-7.lapa*), ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 4,33 EUR (*lietas 8.lapa*), kopā 204,96 EUR.

Tā kā prasība ir noraidīta, tad minētie izdevumi netiek atlīdzināti.

[12.2] Atbildētāja ir samaksājusi valsts nodevu par apelācijas sūdzības iesniegšanu 203,83 EUR (*lietas 64.lapa*), par apelācijas sūdzības izdrukāšanu 0,84 EUR (*lietas 66.lapa*), kopā 204,67 EUR.

Tā kā apelācijas sūdzība ir atzīta par pamatotu, tad minētie izdevumi ir piedzenami Atbildētājas labā no Prasītājiem līdzīgās daļās - no /pers. C/ 102,34 EUR un no /pers. D/ 102,33 EUR.

[13] Atbilstoši Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punktam un valsts AS „Latvijas Pasts" tarifiem ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi (ar tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu un izsniegšanu saistītie izdevumi) šajā lietā kopā ir 9,92 EUR, to apliecina Tiesu informatīvās sistēmas pavēstu uzziņas un informācija uzziņas lapā – par ar lietas izskatīšanu saistītajiem izdevumiem.

Prasītājs/pers. C/ ir samaksājis ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 4,33 EUR, līdz ar to nesamaksātie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi ir 5,59 EUR (9,92 – 4,33), kas atbilstoši Civilprocesa likuma 42.pantam, piedzenami valsts ienākumos no Prasītājiem līdzīgās daļās - no /pers. C/ 2,80 EUR un no /pers. D/ 2,79 EUR.

[14] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 434.panta ceturto daļu un 204.[1] pantu Prasītājiem ir nosakāms termiņš sprieduma par naudas summu piedziņu labprātīgai izpildei.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 430., 432.-434.pantu un 454.pantu, Civillietu tiesas kolēģija

nosprieda

noraidīt /pers. C/ (*/pers. C/*) un /pers. D/ prasību pret maksātnespējas procesa administratori /pers. E/ par zaudējumu atlīdzināšanu.

Piedzīt no /pers. C/ (*/pers. C/*), personas kods /personas kods/, maksātnespējas procesa administratores /pers. E/, sertifikāta /numurs/, labā samaksātos tiesas izdevumus 102,34 EUR (viens simts divi *euro* un 34 centi).

Piedzīt no /pers. D/, personas kods /personas kods/, maksātnespējas procesa administratores /pers. E/, sertifikāta /numurs/, labā samaksātos tiesas izdevumus 102,33 EUR (viens simts divi *euro* un 33 centi).

Piedzīt no /pers. C/ (*/pers. C/*), personas kods /personas kods/, valsts ienākumos ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 2,80 EUR (divi *euro* un 80 centi).

Piedzīt no /pers. D/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 2,79 EUR (divi *euro* un 79 centi).

Ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu samaksa valstij veicama kontā: saņēmējs Tiesu administrācija, konta Nr.LV51TREL2190458019000, NMR 90001672316, saņēmēja banka: Valsts kase, kods TRELLV22, iemaksas mērķis: **21499** ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi civillietā Nr. C30464517, Prasītāji /pers. C/ (*/pers. C/*)//pers. D/, personas kods /personas kods/.

Noteikt termiņu sprieduma par naudas summu piedziņu labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Dokumenti, kas apliecina maksājumu izdarīšanu valsts ienākumos iesniedzami Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas kancelejā sprieduma labprātīgai izpildei noteiktā termiņa laikā.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā Augstākās tiesas Civillietu departamentā 30 dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas, iesniedzot kasācijas sūdzību Rīgas apgabaltiesā.

Spriedums sastādīts 2018.gada 4.decembrī.

Tiesnese	(*paraksts*)	I.Celmiņa
Tiesnese	(*paraksts*)	S.Krūmiņa
Tiesnese	(*paraksts*)	S.Beļajeva